

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Tečaj vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kmet. Zakovnega društva“ dobivajo listi brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejemna naročnina, inserate in reklamacije, cesta št. 5, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 10 strani.

Slovenski župani, svetovalci, odborniki in tajniki!

Za Vas se priredi na belo nedeljo, dne 14. aprila v Mariboru poučni tečaj. Pridite v obilnem številu!

Liberalci nezadovoljni.

Liberalci so z nami zopet enkrat hudo nezadovoljni. Radi občnega zbora Slovenske kmečke zveze v Celju. Priredili so sicer isti dan tudi svoj strankarski shod v Središču, na katerega so s podpisani lovili udeležence, vendar so na svoj shod že popolnoma pozabili in se bavijo samo z našim. O svojem shodu so prinesli le poročilce, o našem celjskem shodu pa pišejo številko za številko.

To je za vsakega pametnega človeka znamenje, da je uspel naš celjski shod zelo dobro in da ne bo ostal brez posledic. Kajti s shodiči, ki so samo krajnjega pomena, se tudi liberalci ne bavi skozi celi teden. Sicer pišejo liberalci, da je bila udeležba majhna, psujejo udeležence, da so bile samo znane romarske postave s cekri in da se je pokazal na shodu razpor v kmečki stranki, ker niso mogli priti vsi poslanci na shod, toda takih obrekovanj, psovk in sumničenj smo že navajeni. Vsakokrat se pokažejo takrat, kadar treba zmanjšati pomen naših prireditev in nastopov.

1. Shod v Celju je bil pomemben, ker so se zaupniki kmečke stranke izrekli za politiko deželnih poslancev v Gradcu. Soglasno so po temeljnih izvajanjih načelnika Slovenske kmečke zveze, Roškarja, odobrili slovensko obstrukcijo. Naši poslanci sedaj vedo od najmerodajnejše strani, od svojih zaupnikov, da ljudstvo hoče in odobrava krepko in odločno slovensko politiko v deželnem zboru in Gradcu. Sedanja politika je zanesla v vrste slovenskega ljudstva samozavest in pogum. Marsikateri, ki je postal že plah in bojzljiv radi vednega umikanja slovenskih politikov, dobil je sedaj zopet vero v svojo lastno moč. To vidimo posebno ob mejah, kjer zaenote tako dolgo od nasprotnikov tlačeni slovenski kmetje, obrtniki in delavci, dvigati svojo glavo ter se otresati tujega vpliva. Občina za občino pada v slovenske roke, in kjer se to ni mogoče, nastopa zavedna slovenska opozicija. Vse to je sad samozavestne in odločne slovenske politike, ki jo zasleduje naša stranka, in liberalci pri tem nimajo drugega opravila, nego da skušajo naše delo ovirati. Hvala Bogu, da brez uspeha, ker so za to preneumni in preslabi.

2. Shod v Celju je pomemben tudi zaradi tega, ker so tam zbrani zaupniki z odobravanjem dr. Krekovega govora jasno označili svojo neomajljivo voljo, da hočejo boj proti liberalcem izvojevati do konca. Zadnji dve leti ni nobenega pravega razločka več med slovensko liberalno in nemškutarsko štajerčijansko stranko, razven v imenih. Obe stranki ovirata napredek slovenske stvari, obe sta nasprotnici vere, obe sta pristašici kmetu in delavcu nasprotne gospodarske politike. Zidati ne znate, ampak le podirati. Edino njihovo delo obstoji v tem, da blatita delo slovenske kmečke stranke. Zato pa mora ostati naše geslo: neizprosni boj na Spodnjem Štajerskem slovenskemu in nemškutarskemu liberalizmu! Četudi je nečedno delo, katero se nam nalaga, da se moramo tepsti z liberalnimi neznačajnostmi, lažmi in obrekovanji, toda potrebno je in dovršiti se mora, da bo mir in edinost po slovenski zemlji. Vsak naš pristaš se mora zavedati, da liberalci sovražijo ljudstvo, da laže, kadar zine besedico o svoji politiki, ki je baje narodu prijazna, in da je hinavec v vsem svojem javnem delovanju. Liberalcem se ne sme nič zaupati, nič verjeti, to prepričanje mora prevevati vse naše vrste. Celjski shod nas je le v odločnem nastopanju proti liberalizmu potrdil in nanovo navdušil za ta boj.

3. Celjski shod pa nas je tudi vspodbudil k nadaljnjemu delu po programu Slovenske kmečke zveze. In tudi to ne bo ostalo brez pomena, brez dobrih posledic. Delati hočemo socialno, biti drug drugemu v pomoč in podporo. Živo krščanstvo, močno zaupanje v vero in Boga nas bo pri tem držalo pokoncu v vseh dobrih in hudih časih. In vse, kar je dobrega in plemenitega, najde prostor v taboru naše krščanske, na-

rodne in socialne kmečke stranke. Može in mladenci, žene in dekleta, vse je povabljen, da grede ob zgradbi velike slovenske spodbujateljске organizacije, Slovenske kmečke zveze.

Celjski shod nas je navdal s trdnim upanjem, da bodo liberalci še velikokrat z nami — nezadovoljni.

Obrtna postava in kmetijstvo.

(Piše Fr. Bohanec, župan v Stari novi vasi).

Škodljiv vpliv liberalizma na avstrijsko postavo dobe pred vsem najbolj kmetijstvo. Ne samo, da vsled seljenja v mesta primanjkuje kmetom potrebnih poslov in poljedelskih delavcev, temveč se v zadnjem času vedno bolj kaže tudi pomanjkanje raznih rokodelcev, zlasti čevljarjev in krojačev. Posebno čuti to, kdor ima več otrok za obiskovanje šole. Na kmetih hodijo sicer otroci po leti bos, ker obutev navadno do spomladi raztrga. Zato pa je potem jeseni in pozimi zmirom velika stiska za čevljarje, katerih je vedno manj. Vzrok temu je ravno obrtna postava, ki je v nekaterih slučajih prestroga in prekrivična.

Prestroga je v tem-le oziru: Tukaj na deželi se nahaja še mnogo rokodelcev, ki so morali svojo obrt opustiti, ker jim po leti vsled pomanjkanja delavcev na polju ni mogoče svoje obrti izvrševati. Pač pa imajo po zimi zato lepo priložnost, da bi tu in tam komu kaj napravili in ga tako rešili iz zadrege, sebi pa oskrbeli postranski zaslužek. Pa tukaj se gg. mojstri hitro poslužijo obrtne postave ter ovadijo uboge rokodelce politični oblasti, katera jih potem brez milosti preganja in kaznuje, kakor da bi bili vsled tega, ker ljudem kaj „pozakrpajo“, najhujši postavolomci. Da, ko bi oblasti tako vstrajno zasledovale tatove in druge zločince, že davno bi ne bilo nobenega hudobneža več. Meni samemu se je že pripetilo, ko sem dobil po dolgem čakanju čevljarja k hiši, da pride orožnik, mu odvzame potrebno orodje in ga izpodi iz hiše, ker slučajno še ni imel dovoljenja za svojo obrt. In takih slučajev je več.

Nadalje pa je ta postava tudi slaba, in sicer v tem-le oziru: Nobeden rokodelski pomočnik ne dobi dovoljenja za svojo obrt, ako se ne izkaže, da je bil nekaj časa kje na tujem. In ravno to je najbolj nes pametno, ker ravno s tem se izgubi največ rokodelcev. Marsikateri namreč odide iz doma kot dober in priden delavec, pa pride na tujem v slabo tovarišijo, največkrat med socialne demokrate, kjer se potem popolnoma izpridi in je za svoj domači kraj izgubljen. Resnica pa je tudi, da se vsak za svoj kraj nauči rokodelstva najbolj doma. Mestno in tovarniško delo je sicer lepše na oko, nikdar pa ni na deželi tako porabno in trpežno.

Pa še eno je pri tem: Mnogo tisočakov bi dežela lahko prihranila, katere izda sedaj za nepotrebna „oskrbovalna sprejetišča“, ko bi ne silila postava rokodelcev k potovanju. Kajti s tem se le podpira pohajkovanje in lenuharstvo. Dan na dan namreč vidimo večasi celo vrsto takih, ki se jim že od daleč pozna, da jim ni za nobeno pošteno delo, od sprejetišča do sprejetišča ter delajo samo toliko, kolikor so postavno prisiljeni, da smejo potem zopet dalje. Vsakateri rokodelci, ki ga veseli svet in bi rad še kaj več skušil in se več naučil, si bode že toliko prihranil, da lahko ob svojem potuje, in le taki se bodo potem nekaj naučili, ker jih v resnici veseli delo, ne pa samo pohajkovanje.

Z ozirom na to, kar je dosedaj povedano, je le želeli, da zastavijo poslanci svoje moči, da se popravijo obrtna postava tako, da bo v korist rokodelcem in pa kmetijstvu. To pa se zgodi, ako se doseže dvoje.

Prvič: naj se pred vsem upošteva dejstvo, da so razmere na deželi povsem drugačne, kakor v mestih; kar je mogoče za mesta koristno in potrebno, je na deželi sitno, večasi naravnost škodljivo. Torej se naj rokodelci na deželi, ki so zajedno tudi poljedelci, izločijo od mestnih rokodelcev, ter se naj dovolijo prvim nekatere olajšave, zlasti, da smejo po zimi tu in tam komu kaj napraviti, ne da bi zato morali takoj plačati obrtni davek.

Drugič: naj se rokodelski pomočniki ne silijo k potovanju, marveč se naj jim da dovoljenje za njihovo obrt tudi brez tega, ako so le od svojih domačih mojstrov spoznani za to sposobne. Marsikateri bi namreč rad začel v svojem domačem kraju delati in

bi potem tudi tamkaj ostal, kar se pa v nasprotnem slučaju redko zgodi.

Ako se to dvoje doseže, potem bo pomagano rokodelcem in kmetijstvu.

Politični ogled.

Dne 22. marca: V državnem zboru se je končalo danes prvo čitanje brambne predloge. — Delegacije bodo baje sklicane koncem aprila, da dovolijo v začasni proračun. — V nemškem državnem zboru se razpravlja o brambni postavi; vlada zahteva za vsako leto 29.000 vojaških novincev več in povečanje bojnega brodovja. — Saksonski kralj je došel na obisk k našemu cesarju. — Stavkati nameravajo tudi rudarji v Ameriki.

Dne 23. marca: Na Dunaj je došel na obisk cesarja Franca Jožefa nemški cesar Viljem. K sprejemu so došli avstrijski in ogrski ministrski predsednik, zastopniki tujih držav in več članov avstrijske cesarske hiše. Naš cesar je cesarja Viljema zelo ljubeznjivo sprejel, ga objel kot prijatelja in večkrat poljubil. Ob 9. uri zvečer se je odpeljal Viljem v Benetke. — Vojni minister general Auffenberg bo baje odstopil. — Hrvaške stranke, ki se protivijo postopanju bana Čuvaja, so sklenile med seboj pogodbo, da se bodo pri prihodnjih saborskih volitvah podpirale. — Radi italijanskega vseučilišča se vrše med strankami pogajanja. — V Združenih državah Severne Amerike se bodo vršile letos volitve predsednika ljudovlade. Že sedaj se začena volilni boj s tem, da prirejajo razne stranke burne volilne shode.

Dne 24. marca: Cesar je sprejel danes ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuena. Gre se za sestavo nove vlade na Ogrskem. Listi poročajo, da bo cesar naročil Khuenu, naj sestavi zopet novo ministrstvo. — Tržaški cesarski namestnik princ Hohenlohe bo baje imenovan za najvišjega dvornega maršala. — Nemški Cesar Viljem se je pripeljal danes opoldne v Benetke. — Na Grškem so se začele danes volitve za državni zbor. Zmaguje vladna stranka.

Dne 25. marca: Danes je cesar zopet sprejel grofa Khuena. Vlada ga je pooblastila, da nastopi z ogrskimi vplivnimi politiki v zvezo glede sestave ministrstva. — Italijanski kralj Viktor Emanuel se je pripeljal ob 8. uri zjutraj v Benetke na sestanek s cesarjem Viljemom. Tisočera množica ljudstva je kralja živahno pozdravljala. Oba vladarja sta se pristržno pozdravila in poljubila v znak pravega prijateljstva. Kralj je povabil cesarja na obed v kraljevo palačo. — Na turškem otoku Samos je včeraj nek Grk ustrelil kneza Kopasis efendija.

Dne 26. marca: Cesar je sprejel poveljnika avstrijske vojne mornarice. — V Budimpešti so se vršili veliki poulični nemiri za splošno volilno pravico. Prišlo je do bojev med nemirneži in policijo. — Cesar Viljem se je pripeljal danes dopoldne proti otoku Brionu na obisk našega prestolonaslednika, ki je določil, da je naše najlepše bojno brodovje na morju pred otokom čakalo nemškega cesarja. Pozdrav med Viljemom in Franje Ferdinandom je bil zelo pristržen. Zvečer se je cesar s svojo ladjo zopet odpeljal dalje proti jugu.

Državni zbor.

Pretekli teden se je vršilo in dovršilo prvo čitanje brambnega predloga, ki se je odkazal brambnemu odseku. Izmed Slovencev je govoril pri prvem čitanju poslanec Pogačnik, ki je izjavil, da slovenski poslanci pri sedanjem nevarnem svetovnem položaju razumejo potrebo velike vojaške moči, da pa bodo na drugi strani pri posvetovanju predloge tudi zahtevali in predlagali, da se kmečkemu stanu vojaška služba kolikor mogoče olajšuje. Sedaj je nemogoče, dobiti sina od vojakov, četudi bi ti oziri na gospodarske razmere njegovih starišev večkrat nujno zahtevali. Sicer pa moramo reči, da je še vedno negotovo, kedaj pridejo vojaške predloge v vojnem odseku na posvetovanje, ker se ne ve, kaj se bo z njimi v prihodnje na Ogrskem zgodilo. Četudi postane grof Khuen zopet ministrski predsednik, vendar je pripravljena Justova stranka, zabraniti z obstrukcijo rešitev brambne predloge, ako se prej ne sklene občna, enaka in tajna volilna pravica na Ogrskem.

O vojni predlogi še torej ni izpregovorjena zadeva beseda, in mogoče bo še veliko vode poteklo v morje, predno se kaj stalnega sklene. Pač pa je zadnji teden sprejela poslanska zbornica že od gosposke zbornice odobreno postavbo, s katero se urejuje stavbena pravica na tujem prostoru, ki se sme tudi podedovati. Javne družbe, občine, dežele in država, a tudi cerkev, smejo odstopiti po dogovoru zemljo za stavbo hiš, zemlja ostane njih lastnina, zgradba pa je skozi 80 let lastnina onega, ki jo je zgradil, in se lahko tudi podeduje. S tem je delavcem olajšano, zidati hišice na javnem svetu, obenem pa je precej onemogočeno, da bi spekulacija z zemljišči, ki podražuje stavbne prostore sedaj tako nezno, v dosedanjih skokih napredovala.

Tekoči teden se vrši prvo čitanje o tako zvanih vodnih cestah, ki jih zahtevajo severne dežele.

V seji dne 27. marca je imel rusinski poslanec Staruh dolg govor proti predlogi o vodnih cestah, končno so pa Rusini z obstrukcijo prenehali. K besedi je prišel slovenski poslanec dr. Verstovšek, ki je neusmiljeno bičal žalostne sodnijske razmere na Spodnjem Štajerskem. Vmešaval se je nemški poslanec Markhl, ki je bil zelo hud, ker je poslanec dr. Verstovšek razkrival v zbornici postopanje nemško-nacionalnih sodnikov.

Razne novice.

* Godovi prihodnjega tedna:

31. marca, cvetna nedelja.
1. aprila, ponedeljek, Hugon, škof.
2. aprila, torek, Francisek Pavlanski.
3. aprila, sredo, Rihard, škof.
4. aprila, veliki četrtek.
5. aprila, veliki petek.
6. aprila, velika sobota.

* Za Marijin mesec majnik priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru Smarnice romarja jeruzalemskega. Knjižica ima 408 strani. Obsega 32 premišljenj za mesec majnik, obenem pa tudi razne mašne molitve in litanije, da se lahko rabi kot molitvenik. Ta knjižica je stala prej 2 K, sedaj pa se dobi za znižano ceno po 1 K 20 vin. Častilci majniške Kraljice, sezite po lepi knjigi!

* Slovensko dekle, knjižica, ki jo je spisala Pepica Senica, še ni dotiskana.

* Socialni demokratje podražujejo kruh. Na Dunaju se je dokazalo socialnim demokratom, da so letošnje zimo socialno-demokratske pekarije podražile mnogo višje kruh kot drugi peki. Meseca februarja je dunajski tržni urad napravil pri vseh dunajskih pekarijah po svojih zaupnikih poizvedbe o cenah in teži kruha. Dokazalo se je, da je družba socialno-demokratskih pekarij na Dunaju, takozvana „Hammerbroffabrik“, brez povoda zvišala letošnje zimo ceno kruhu, in sicer pri kilogramu celo do 1 K 8 vin. V zimi se ni cena moki, ne delavcem zvišala, a socialni demokratje so zvišali ceno kruhu. Poizvedovanje dunajskega tržnega nadzorstva je tudi dognalo, da je splošno kruh pri socialno-demokratskih pekarijah lažji kot pri drugih pekih in tudi za 3 do 4 vin. dražji. Tako skubijo rdečkarji svoje delavce-sodruge, da zamorejo njih židovski voditelji od dobička udobno živeti. Na shodih in v svojih listih pa kričijo, da kmet dela draginjo.

* Vera v Boga in socialni demokratje. V povsarskem volilnem okraju so socialni demokratje silovito agitirali za svojega Čobala proti kandidatu naše stranke, dr. Benkoviču. Če je bilo treba, delali so se strašno pobožne, voditelji in agitatorji so šli v cerkev, na shodih pa so tudi povdarjali, da so bolj verni katoličani kot naša stranka. Ljudstvo jim hvala Bogu ni verjelo. Kaki katoličani so voditelji naših spodnještajerskih rdečkarjev, smo videli pri mariborski prototni obravnavi proti uredniku Jahnu. Deželni poslanec in vodja mariborskih socialnih demokratov, bivši učitelj Horvatek, je bil zaslišan kot prič. Ko ga je hotel sodnik zapriseči in mu je ponavljal običajne besede: „Jaz prisegam pri Bogu Vsemogočnem...“, Horvatek ni hotel priseči. Rekel je: „Jaz ne poznam nobenega Boga, zato tudi teh besed ne bom ponavljal. Jaz sem brezverec.“ In res, gospodu socialnemu demokratu ni trebalo priseči na Boga. Ob volitvah pa lovijo ti ljudje glasove katoliških kmetov in delavcev!

* Liberalci vedno lažejo. Na obnem zboru K. Z. v Celju je vladalo splošno navdušenje za obstrukcijo in za naše poslance. Kdor je bil priča viharnemu pritrdjevanju zavednih mož, ko so odobrvali obstrukcijo naših poslancev v deželnem zboru, kdor je videl navdušenost naših mož, ta se mora veseliti, da celo priprosti narod ve tako trezno presojati naš položaj in misli višje kot liberalna gospoda. Pa pride „Slov. Narod“ in piše, da so govorom naših poslancev ploskali samo duhovniki in krščansko-socialni naraščaj. Vsak pameten človek mora vedeti, da naši duhovniki nimajo časa, iti na praznik dopoldne na zborovanje, in zborovalci so sami videli, da so bili na obnem zboru K. Z. v Celju navzoči samo trije duhovniki. Seveda, ona liberalna reva, ki je zletela vsled pedostojnega obnašanja pri vratih ven, je videla vse črno, videla na mestu kmečkih mož same duhovnike, in je našla lažno liberalno glasilo s pretresujočo novico, da so ploskali samo duhovniki. Sedaj vidite vsi, ki ste bili na obnem zboru, kako neumno lažejo liberalni tintomazi. Laž vzdržuje liberalno stranko, laž pa tudi polni predale liberalnih listov. Liberalci živijo v znamenju laži.

* „Proč od Gradca.“ Ti klici so se slišali iz vrst pripravljanih kmečkih mož na obnem zboru K. Z. v Celju, ko so opisovali govorniki slabo deželno go-

spodarstvo, zapostavljanje Slovencev in vse krivice, ki se nam gode od strani Štajerskega deželnega odbora. Ljudstvo samo se je pokazalo kot sočnik, izreklo se je za nadaljno obstrukcijo naših poslancev, zahtevalo pravice, ki nam grejo po božjih in cesarskih postavah, če pa se nam ne da, kar nam gre, pa se naj nam da lastno upravo, da bomo sami gospodarili v našem delu dežele, Jerobov ne rabimo. Med našim dobrim, poslancem zvestim ljudstvom, je vedno več zavodnosti, preprosto ljudstvo ve boljše presojati položaj, kot pa oni „slavni“ generali in trajtarji, ki tvorijo poveljstvo Narodne stranke. Naj se liberalci desetkrat vdnjajo kot valpeti najhujšim narodnim nasprotnikom, ljudstvo naše je zvesto svojim poslancem in samo zahteva, da se pravična borba naših poslancev dovrši do konca. Ali nam Nemci dajo naše pravice, ali pa: „Proč od Gradca!“

* Z možganami misliti, tako piše v zadnji številki „Stajerc“, ter zopet dokaže, da je glede na pravilno slovenščino na tako visoki stopinji, kakor tisti ljudje, ki se po nemškutarških šnopsarijah zabavajo s šnopsom in podganami. In kaj si je „Stajerc“ izmislil s svojimi „možganami“? S svojimi in Wastianovi „možganami“ je iztuhtal, da so slovenski poslanci v Gradcu začeli obstrukcijo in da počejo od nje odnehati, ker hočejo „svojim trialističnim željam bližje priti“. In kaj je pravzaprav tisto, čemur hočejo naši poslanci „bližje priti“? „Stajerc“ si je tudi to domislil s svojimi „možganami“: „razbiti Štajersko deželo, razbiti Avstrijo v današnji obliki in ustanoviti novo ilirsko kraljestvo“, Strašansko! Skoda, da „Stajerc“ ni tudi povedal, kje bo prestolno mesto tistega ilirskega kraljestva, kateremu hočejo naši poslanci „bližje priti“. Upamo pa, da nam bo drugikrat tudi to povedal, če bo tako pametno in bistro dalje mislil s svojimi „možganami“.

* Liberalci obsoja brezversko šolo. O svobodni, to je brezverski šoli, kričijo in se dero še vedno naši liberalci. „Ven s križem iz šole“, to je tudi nekako geslo mladih liberalnih petelinov, ki še niti prav kokodakati ne znajo. Seveda to liberalci taje, češ, da ni res, a njih dejanja jih izdajajo. A tupašam se dobe tudi pametni liberalci, a ne pri nas, ampak gori v Nemčiji, v Berlinu, kjer zboruje sedaj državni zbor. Razprava je prišla tudi na šolstvo, in socialni demokratje ter njih bratci liberalci so seveda takoj zagnali zopet svojo staro pesem. A glej, vstal je svobodomiselec dr. Bruckhoff in izjavil, da on kot izvežban in izkušni šolnik nikakor ne more govoriti za brezversko šolo. To je hud poper! Sam liberalci je tedaj v protestantski Nemčiji priznal, da je verska šola potrebna, ali pri nas so še vedno taki ptički, ki še gojijo svojo staro, oglođeno pesem o šoli in vzgoji na liberalni podlagi.

* Liberalni učitelj toži krščansko mater. Ali ste Vi kakšen učitelj? Najboljše bi bilo, da bi šel svinje past. — Radi teh besed se je morala zagovarjati pred sodnikom neka mati v Devinu na Primorskem proti nekemu učitelju. Ker je učitelj sam priznal, da je rekla to v veliki razburjenosti, bila je dotična mati oproščena. Ta slučaj nam kaže, kaka nevolja vlada med našimi starši proti liberalnim učiteljem. Starši vedo, da svobodomiselci ne izpolnjujejo nobenih krščanskih dolžnosti. O omenjenem učitelju pravijo, da gleda med molitvijo najraje skozi okno, zdi se jim pa tudi njegovo življenje zunaj šole nekako preveč svobodno. Iz tega izvira neka razburjenost, ki nima za slovensko stvar najboljših posledic. Liberalizem nam izpodkopa tla v narodnem oziru.

* Mlekarski tečaj za ženske. Deželni odbor kranjski priredi na Vrhniki mlekarski tečaj za ženske, ki bo trajal od 15. aprila do 15. julija 1912. Namen tega tečaja je, učiti ženske molže in krmljenja živine, kakor tudi vežbati jih v ravnanju z mlekom, preiskavanje mleka, dalje izdelovanju masla in mehkega sira ter pomivanju posode in snaženju mlekaren. V ta namen se sprejme 12 učenk, ki jim preskrbi deželni odbor prosto stanovanje na Vrhniki in plača polovico stroškov za hrano, ki jo bo dajala Gospodinja šola na Vrhniki za eno krono na dan. Prošnje za sprejem v tečaj je vlagati najkasneje do 10. aprila 1912 na deželni odbor kranjski v Ljubljani.

* Velikanske dobičke izkazujejo karteli za leto 1911. Samo en primer: Takozvana avstrijska alpinomontanska družba, ki ima v Avstriji večino železnih rudnikov in livarn v svoji posesti, je imela leta 1911 naravnost gorostasen dobiček v znesku 18 milijonov 437.253 K. V enem samem letu je dobiček se povzdignil za dva milijona kron. Veliko večino tega ogromnega dobička si bodo razdelili bogati judje in drugi delničarji. Ena sama delnica nese 21% dobička. Kdo znosi tem bogatašem toliko dobička skupaj? Ljudstvo, posebno mi kmetje, ki moramo zadnja leta železo tako drago plačevati.

* Za izseljenec. V zadnjem času se zopet pojavljajo izseljenci, ki grede kar trumoma v Ameriko, in sicer največ v klevelandске tovarne. Ne zmenijo se veliko za svarilo, da so letos v Ameriki volitive in da se je bati velikih stávk, brez katerih ne mine zlasti v Ameriki skoro nobena volitev, posebno pa, kadar so glavne volitive, kakor letos. Ob času volitev so zaprte največkrat malone vse tovarne in rudokopi. Na tisoče in tisoče ljudi je brez dela. Kdor si je poprej kaj prihranil, mu čas volitve osuši trdo in krvavo zaslužen denar tako, da zavlada velika beda, da uniči na tisoče družin. Svarimo vas, ne hodite v svet, kjer vam je prikrit začetek in konec! Ostanite raje doma, posebno vi možje in mladeniči. Saj se vam doma povsod odpira najlepša prilika, da zaslužite lep denar na domači grudi in se vam ne bo treba boriti v tujini za vsakdanji kruh.

* Koliko piva se spiže na celem svetu? L. 1910 se je zvarilo na celem svetu 30.297 milijonov 704.600 litrov piva. Največ piva, 72 milijonov 227.607 hektolitrov se je zvarilo v Združenih državah v Severni Ameriki, Nemčija je na drugem mestu s 64 milijoni 461.284 hl piva, katero se zvari v 11.186 pivovarnah. Samo na Bavarsko pride 4783 pivovarn, ki izdelajo 18 milijonov 254.211 hl piva. Tretje mesto zavzema Angleško in Irsko, ki zvari na leto 57 milijonov hektolitrov piva; Avstrija zvari razmeroma malo piva, l. 1910 namreč 23 milijonov hl; v Belgiji se zvari 16, na Francoskem 15, na Ruskem 9 milijonov hektolitrov piva. Spilo se je torej leta 1910 60.000 milijonov vrčkov piva v teh deželah. V vinorodnih južnih deželah ne pride pivo mnogo v poštev.

* Kako najbolj razveselite svojega prijatelja ali prijateljico za Veliko noč? S tem, da jim odpošljete obe razglednici, kateri je narisal akademski slikar gospod Vavpotič za Veliko noč in ki jih je založila Slovenska Straža. Cena posamezni razglednici 10 vin. Zahtevajte jih povsod, v vseh trgovinah in trafikah in dajte jim prednost pred tujimi! Nakupite jih takoj, ker bo gotovo veliko povpraševanje po teh izredno lepih razglednicah. Večji odjemalci dobe znaten popust, in sicer pri odjemu 50 do 100 komadov 20%, do 200 komadov 25%, do 300 komadov 30% in nad 300 komadov 35%. Naročila sprejema Slovenska Straža v Ljubljani.

* Jubilejna razstava Slovenskega čebelarstva društva za Spodnje Štajersko se vrši v celjski okolici od 29. junija do 2. julija 1912. Čebelarji pozor! Odbor.

* Loterija se odpravi. Na dan sv. Jožefa je finančni minister Zaleski predložil načrt zakona, s katerim se odpravi loterija in nadomesti z razredno. Mnogi poslanci so živahno pozdravili to predlogo. Minister je izjavil: Loterija je v Avstriji vpeljana že od srede 18. stoletja. Kmalu pa so spoznali višji krogi, da loterija le škodi gospodarskim močem prebivalstva. Ze cesar Jožef II. je ukazal finančni upravi, naj pročuje to vprašanje. Cesar Leopold je naravnost obsojil to igro. Vlada pa je še vedno pomišljala zaradi obilo dobrih dohodkov, ki jih dobi od loterije. Leta 1908 pa je zbornica naročila vladi, naj polagoma opusti loterijske kolekture in vpelje razredno loterijo. Tej zahtevi je sedaj vlada vstregla. Po razredni loteriji bo mogoče staviti le dvakrat v letu, sedaj pa se lahko stavi dvakrat v tednu. Sicer je ta loterija tudi vabljiva, a ljudstvu bo škodovala manj. Dalje pa „sanjske bukve“ ne bodo nič pomagale in vse vraže bodo izgubile veljavo. S tem bo izumrl rod starih lotristovk.

* Nove smodke. Tobačna uprava bo izdala dve vrsti novih smodk (cigar). Ena se bo imenovala „palmas“, druga pa „palmetas“. Cena jima bo 16, oziroma 12 vin. Tobačne tovarne že izdelujejo te smodke.

* Velika nesreča na Snežniku — 10 oseb mrtvih. Z Dunaja se nam poroča, da je dne 25. marca opoldne snežni plaz na gori Snežnik na Nižjem Avstrijskem zasul 11 oseb, ki so sankale na planini. Eno osebo so rešili, ostalih 10 pa so vojaki, ki so bili poslani k rešilnim delom, izkopali izpod plaza. Ponesrečeni so večinoma sami Dunajčani. Vzrok nesreče je, ker se je začela snežena plast vsled solčnih žarkov topiti in je zdrknila v globočino. Tudi na Solnograškem je zasul plaz dva hribolazca.

Nova bojna ladja.

V Trstu so spustili v četrtek, dne 21. marca, v morje novo bojno ladjo, ki se prištevava med takozvane „dreadnogte“, to je bojne ladje, ki so izdelane skoro iz samega jekla. Slavnost spuščanja v morje je bila zelo veličastna. Udeležil se je prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand s svojo soprogo, nadvojvodinjo Hohenberg, nadvojvoda Leopold Salvator s soprogo nadvojvodinjo Blanko, ki je kumovala novi ladji, mnogo odlične gospe, okrog 100 državnih poslancev in na tisoče ljudstva.

Blagoslovil je novega bojnega velikana vojaški vikar Bjelik. Vojvodinja Blanka je nato krstila ladjo z besedami: „Na najvišje povelje te krstim za „Tegetthofa“. Botra je pritisnila na poseben gumb, ob ladji se je razbila steklenica šampanjca, in ladja je bila krščena. Godba je svirala, topovi so grmeli, „Živio“ klici pa so odmevali po morskii gladini. Od prostora, kjer se je stavila ladja, so napravljeni posebni trami, po katerih se spusti ladja v morje. Ker pa je pred slovesnostjo močno deževalo, je odpral dež s tramov loj in ladja je le počasi zdrčala v morje. Mogočen plusk morja in ponosni „Tegetthof“ je nekako ob 11. uri ponosno splaval po morju.

Prestolonaslednik je nato še govoril z raznimi odličnjaki in osebami, ki so mu bile predstavljene, na kar sta se oba nadvojvoda odpeljala z oklopnjačo „nadvojvoda Franc Ferdinand“, nadvojvodinje pa na ladjo „Lakroma“.

Pri sprejemanju dostojanstvenikov se je prigodila mornaričnemu poveljniku admiralu grofu Montecuccoliju majhna nesreča. Priplul je čoln z ministri in admiral je hotel prestopiti iz svoje admiralske ladje v čoln. Najbrž se mu je zapletla sablja in padel je v morje. Takoj za njim je skočil v morje neki mornar, da mu pomaga, kar pa ni bilo treba, ker je admiral sam splaval do čolna in tu še potem pomagal onemu mornarju iz vođe. Admiral se je hitro odpeljal v hotel, da se je preoblekel in se takoj vrnil zopet v ladje-delnico.

Nato so se pričele vaje vojne mornarice, poveljeval je prestolonaslednik Franc Ferdinand. Na krovih bojnih ladij so se nahajali mnogi odličnjaki in tu-